

# Riktlinjer för programmet Kommunalt

## Partnerskap

FASTSTÄLLT 2023-04-05

## Innehåll

UTVECKLING AV LOKAL DEMOKRATI .....	3
MÅL MED PROGRAMMET, SAMARBETSOMRÅDEN OCH SAMARBETSLÄNDER .....	4
Mål med programmet Kommunalt Partnerskap.....	4
Samarbetsområden.....	6
Samarbetsländer .....	6
ICLDS: S ROLL OCH ANSÖKNINGSFÖRFARANDE .....	7
Stöd från ICLD.....	7
Ansökningsförfarande.....	7
PROGRAMMETS UTFORMNING .....	7
ANALYSFAS .....	8
Förberedelse .....	8
Breddning.....	9
IMPLEMENTERINGSFAS.....	9
Styrgrupp.....	9
Projekt.....	10
Flerpartssamarbete.....	10
Spridning .....	10
DELTAGANDE OCH FINANSIERING .....	11
Vilka aktörer kan ansöka om finansiering från ICLD .....	11
Deltagare.....	11
Finansiering och antikorrup­tion.....	12
RAPPORTERING OCH BEDÖMNING .....	12
Rapportering kommuner .....	12
ICLD:s resultatrapportering.....	13
BEDÖMNING- OCH BESLUTSPROCESS .....	13
Bedömningsgrund .....	13
Beslutsprocess.....	14
ÖVRIGT .....	15
BUDGETRIKTLINJER .....	16
KOSTNADER SOM KAN ERSÄTTAS.....	17
Lönekompensation/arvoden.....	17
Omkostnader .....	17
Kostnader i samband med utbildningar arrangerade av ICLD .....	19

## UTVECKLING AV LOKAL DEMOKRATI

Kommunalt Partnerskap är ett Sidafinansierat program som genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte bidrar till hållbar lokal demokratiutveckling i vissa samarbetsländer för utvecklingsamarbete och i Sverige. Deltagande i programmet medför inga kostnader för de svenska medverkande aktörerna. Svenska aktörer kan vara kommuner, kommundelsnämnder, stadsdelsnämnder, regionförbund, kommunalförbund, gemensamma nämnder, regioner och kommunala samverkansorganisationer (exempelvis kommunförbund).

Grunden för programmet är FN:s globala hållbarhetsmål (Agenda 2030) och den av riksdagen beslutade Politiken för Global Utveckling (PGU) (prop. 2002/03:122). Svenska kommuner och regioner är viktiga aktörer i svenskt utvecklingsamarbete. En effektiv fattigdomsbekämpning förutsätter dessutom en förankring på lokal nivå. Att stärka lokal demokrati och kapaciteten hos de lokala och regionala politiskt styrda organisationerna som ansvarar för tillhandahållande av service på lokal nivå blir därmed ett viktigt verktyg i kampen att utrota fattigdom. Medverkan i programmet Kommunalt Partnerskap innebär att den svenska samarbetspartnern också får nya verktyg och erfarenheter för att utveckla den egna verksamheten. Verktyg som erbjuds är bland annat stöd i processer för organisationsutveckling, att sätta lärandemål, tematiska studie- och fält besök, utbytesresor, arbetsskuggning och effektiva workshop där frågor som rör mänskliga rättigheter, miljö- och klimatfrågor, jämställdhet och kvinnors roll för utveckling är centrala. Utöver dessa prioriteringar ska ICLD:s insatser vägledas av konfliktkänslighet, det vill säga – ICLD:s verksamhet ska utformas med medvetenhet om eventuella konfliktsituationer och inte riskera att bidra till att konflikter förvärras. Ömsesidig relevans och gemensamt ägarskap utgör centrala perspektiv i programmet.

Målet med Sveriges utvecklingsamarbete är att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Utgångspunkten i arbetet ska vara de behov och intressen som finns och förutsättningar som råder, för de människor som lever i fattigdom. Med fattigdom avses inte enbart bristen på materiella resurser utan även bristen på makt, inflytande och andra förutsättningar för människor att förbättra sina levnadsvillkor. Genom utbyte av metoder och erfarenheter adresseras jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande i rättighets- och resultatriktade projekt.

Då programmet bidrar till bekämpning av fattigdom genom utveckling av lokal demokrati ger ICLD stöd till förändringsaktörer inom lokala och regionala politiskt styrda organisationer för att möjliggöra starka och hållbara resultat inom lokal demokrati.

Kommuner och regioner har en avgörande roll i arbetet för att nå de målen och Agenda 2030. Här kan svenska erfarenheter av lokalt självstyre bli en värdefull erfarenhet för Sveriges samarbetsländer inom utvecklingsamarbetet att ta del av, samtidigt som den lokala nivån i samarbetsländerna kan ge de svenska kommunerna ny kunskap. ICLD spelar därmed en viktig roll som stöd till kommuner och regioner i uppfyllandet av de globala målen. Medborgare i kommuner eller regioner berörs av samtliga av agendans mål, direkt eller indirekt. ICLD:s övergripande målsättningar tydliggör fokus på inkludering av marginaliserade grupper, jämställd representation och stärkande av lokala institutioner i linje med de demokratiska kärnvärdena.

## MÅL MED PROGRAMMET, SAMARBETSOMRÅDEN OCH SAMARBETSLÄNDER

### Mål med programmet Kommunalt Partnerskap

Målet för programmet Kommunalt Partnerskap är att motverka och minska fattigdom genom att främja fungerande och demokratiska lokala och regionala institutioner och politiskt styrda organisationer främst i låg- och medelinkomstländer, där medborgarna ges möjlighet till inflytande i lokala och regionala politiska processer. Ökad delaktighet, jämlikhet, transparens och ansvarsutkrävande utgör ett integrerat perspektiv i utvecklingen av det lokala beslutsfattandet.

ICLD:s förändringsteori baseras på att förändring sker på tre olika nivåer; deltagar-, organisations-, och samhällsnivå. Nedan följer en beskrivning av dessa tre olika nivåer där ICLD följer förändring och mäter resultat som sker inom partnerskapen. Resultat inom lokal demokrati på dessa tre nivåer mäts utifrån förändring som sker relaterat till ICLD:s fyra demokratiska kärnvärden. Dessa är jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande.

### Resultat på deltagarnivå

Den individuella utvecklingen sker direkt inom ramen för programmets insatser för de enskilda deltagarna. När en deltagare har fått tillskott av relevant kunskap i ICLD:s program, ökad förmåga och ökad kapacitet att omsätta kunskapen till konkret handlande så finns förutsättningar att denna deltagare kan påverka sin organisation i en demokratisk riktning. Detta bygger på att individen har kunskap, vilja och förmåga att verka för de fyra demokratiska kärnvärdena samt verktyg och förutsättningar att omsätta detta till institutionell kunskap.

### Resultat på organisationsnivå

Den organisatoriska utvecklingen sker i mötet mellan deltagare och deras organisation. Effekterna av utvecklingen mäts utifrån hur deltagarnas kommuner/regioner utvecklar sin förmåga att arbeta internt och externt med demokratiska utmaningar kopplade till jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande. Går det exempelvis att se om stödet från den politiska nivån har ökat, om frågan prioriteras högre inom organisationen eller om en policy har utvecklats och/eller implementerats tydligt inom organisationen? Syns tecken på att kommunen/regionen arbetar bättre internt eller agerar annorlunda externt i förhållande till medborgarna? ICLD mäter utvecklingen av organisationernas förmåga att verka för jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande baserat på ett gemensamt ramverk för organisatorisk utveckling.

### Resultat på samhällsnivå

Samhällsnivån avser den förändring som förväntas kunna äga rum i samhället där organisationen verkar när kapaciteten ökar för att möta medborgarnas efterfrågan på jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande. Här mäts vilka förändringar som de medborgare som utgör projektets slutliga målgrupp upplever. Till skillnad från deltagar- och organisationsnivå avgränsas uppföljning på samhällsnivå enbart till ICLD:s prioriterade insatsländer. Samhällsnivå innefattar även insatser i samverkan med kommunförbund och andra organisationer för att sprida demokratiska resultat utanför den kommun eller region där resultatet har uppnåtts. Syftet är att skapa en kritisk massa av kommuner i ICLD:s prioriterade insatsländer som nåtts av starka och hållbara demokratiska resultat samt att skapa användbara metoder och kunskap som kan bidra till att resultaten från ICLD:s insatser genererar nationellt, regionalt eller globalt mervärde. Ett exempel kan vara att en

metodutveckling i ett partnerskap i Afrika blir en utgångspunkt för ett motsvarande projekt i Latinamerika.

### **ICLD:s mål**

#### **Effekt på lång sikt (impact)**

Människor som lever i fattigdom har förutsättningar att förbättra sina levnadsvillkor och utöva sina rättigheter.

#### **Effekt på medellång sikt (3-5 år outcome)**

Ökade möjligheter för medborgare att ha inflytande i det beslutsfattande som berör dem. Lokala och regionala politiskt styrda organisationer som finansieras genom ICLD:s insatser påvisar:

- Att organisationerna bedriver sin verksamhet på ett öppet och tydligt sätt med möjlighet till ansvarsutkrävande.
- Att marginaliserade grupper och ungdomar får mätbart ökat inflytande.
- En signifikant och mätbar ökning av kvinnor i beslutande organ.

#### **Effekt på kort sikt (1-3 år outcome)**

Deltagnivå: Deltagare har applicerat nya kunskaper och förmågor i implementeringen av ett projekt som syftar till att stärka den lokala demokratin.

Organisationsnivå: Organisationer har stärkt förmåga att adressera jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande.

Samhällsnivå: En betydande mängd kommuner i ICLD:s prioriterade insatsländer nås av starka och hållbara demokratiska resultat.

### **Målen uppfylls:**

**Genom att** i programmet kommunalt partnerskap knyta samman lokala och regionala politiskt styrda organisationer i samarbetsländerna med svenska kommuner och regioner samt erbjuda tematiska nätverk för partnerskap som möjliggör större utbyte mellan nord-syd, syd-syd och nord-nord.

**Genom att** internationella utbildningsprogram stärker lokala och regionala politiskt styrda organisationer genom utbildningsinsatser riktade till förändringsinriktade tjänstepersoner och politiker som främjar de tematiska nätverken i samarbetsländerna.

**Genom att** kunskapscentrum ger stöd till forskning riktad till de tematiska nätverken, sammanställer data och underlag om lokal demokrati i samarbetsländerna och tillhandahåller metoder för att följa upp resultaten inom partnerskapen samt tillhandahåller en mötesplats för forskare och praktiker.

### **Samarbetsområden**

Samarbeten inom programmet Kommunalt Partnerskap ska avse stärkt organisatorisk kapacitet att arbeta med demokratiutveckling och mänskliga rättigheter på lokal nivå. Detta innebär utveckling inom Agenda 2030 och ICLD:s demokratiska kärnvärden:

### **Jämlikhet**

Medborgare ska behandlas på ett inkluderande och rättvist sätt. Alla medborgare ska ha lika möjlighet att uttrycka sina behov och bli beaktade utifrån sina olika förutsättningar. Insatser för att säkra att ingen diskriminering och inga kränkningar sker, och som beaktar utsatta gruppers behov med särskilt fokus på kvinnors ställning, är exempel på åtgärder som ses som framgångsfaktorer.

### **Delaktighet**

Lokala och regionala politiskt styrda organisationer har ett ansvar att aktivt verka för hög delaktighet i lokala beslutsprocesser som rör utformandet av offentlig verksamhet och tjänster. Centralt är olika sätt att öka deltagandet i beslutsprocesserna men också att hitta former för ökat inflytande över viktiga sakfrågor. Exempel på steg i denna riktning är utveckling av instrument för ökad dialog och större lyhörddhet och anpassning till medborgerliga behov.

### **Transparens**

Öppenhet i beslutsfattandet, i beslutsprocesser, i planering och vid regelutformning inom offentlig verksamhet är av avgörande betydelse för att människor på ett välinformerat sätt ska kunna delta i lokala frågor och är således ytterligare ett kärnvärde för en socialt hållbar lokal demokrati. För medborgarna innebär ökad transparens att politiker och tjänstepersoner agerar öppet och förutsägbart. Åtgärder som säkrar ökad insyn, öppenhet och förutsägbarhet är därför önskvärda för stärkt lokal demokrati.

### **Ansvarsutkrävande**

Makt och ansvarsrelationer måste vara tydliga för en välfungerande demokrati. Det ska finnas möjligheter till sanktioner och ansvarsutkrävande. Eftersom det inte är möjligt för medborgare att alltid direkt delta i beslutsfattandet så måste ansvar synliggöras så att detta kan utkrävas under pågående processer, inte endast vid val. Att tillhandahålla information som visar hur beslut fattas, vem som är ansvarig, hur medborgarna kan överklaga beslut och som ger möjlighet att veta vad som blir konsekvenserna när felaktigheter sker är för ICLD tecken på att organisationerna ger medborgarna ökad möjlighet till ansvarsutkrävande.

Detta arbete kan tillämpas inom hela det kommunala och regionala verksamhetsområdet. Ömsesidighet ska genomsyra projektcykeln från problem- och målformulering till utförande och uppföljning. Arbetet ska utgå från den internationella samarbetspartnerns behov. Samarbetet ska dock gagna båda parter så att den svenska partnern också utvecklas i relation till programmets mål. Samarbetet ska ha avgränsade målsättningar som syftar till målen med programmet.

### **Samarbetsländer**

Partnerskapen ska eftersträva en samordning med andra insatser inom svenskt utvecklingsarbete i syfte att kraftsamla och fördjupa arbetet med lokal demokratiutveckling i samarbetsländerna. Intentionen med partnerskapen är att de ska bidra till långsiktiga och bestående resultat. De kommunala partnerskapen kan lägga grunden till fortsatt samarbete mellan Sverige och ett

internationellt samarbetsland genom olika former av kontakter med näringsliv och civilsamhällsorganisationer. I ambitionen att nå långsiktigt starka resultat så kommer insatserna att intensifieras i fyra geografiska kluster.

Samarbete ska främst ske med länder uppdelade i fyra kluster som omfattas av OECD:s DAC-lista. Programmet Kommunalt Partnerskap omfattar för närvarande följande samarbetsländer;

**Europa** – Kosovo, Serbien, och Ukraina

**Latinamerika** – Colombia, Guatemala

**Östafrika** – Kenya, Rwanda, Tanzania och Uganda

**Södra Afrika** – Botswana, Sydafrika, Zambia och Zimbabwe

Utöver ovanstående länder finns följande länder där kommuner sedan tidigare har en dialog eller genomförda/pågående Förberedelser eller Projekt. ICLD har för avsikt att tillåta att dessa fortsätter sitt engagemang och ge finansiering: *Bosnien och Hercegovina, Georgien, Nordmakedonien, Moldavien, Indonesien, Kina, Vietnam, Moçambique och Namibia.*

Systemet för urval av kluster ska utvärderas inför varje ny strategiperiod. Det är själva processen med beslutskriterier och regionala kluster som prövas. ICLD:s styrelse fattar beslutet, men inväntar synpunkter från partnerskapsrådet och Sida innan ett slutgiltigt beslut tas. Länderna inom ett kluster är löpande föremål för diskussion och prövning. Tillgängliga länder ska vara anpassade efter principen ”där ICLD utifrån fastställda kriterier har möjlighet att göra mest och ”bäst nytta”.

## ICLDS:S ROLL OCH ANSÖKNINGSFÖRFARANDE

### Stöd från ICLD

ICLD utför bedömningar av olika typer av ansökningar om att få ingå i de olika delarna av Kommunala Partnerskapsprogrammet, kvalitetssäkrar handläggningen och fattar beslut. ICLD administrerar och utvecklar också programmet samt betalar ut medel. ICLD:s finansiering möjliggör ömsesidiga internationella besök för kollegialt lärande. ICLD erbjuder vidare stöd till samarbetsparterna i olika former i syfte att stärka kommunernas måluppfyllelse. ICLD ger kommuner erbjudande om verktyg och förutsättningar för lärande inom en kommun samt för kunskapsutbyte mellan kommuner. Kommunerna erbjuds praktiska verktyg, metoder och handböcker samt tillgång till mentorer, utbildning och relevant forskning för sitt utvecklingsprojekt

### Ansökningsförfarande

På ICLD:s hemsida finns detaljerad information om vad en ansökan ska innehålla. Ansökningarna ska formuleras gemensamt av de sökande parterna. För att ICLD ska behandla ansökningarna ska de vara upprättade enligt ansökningsinstruktionerna för Kommunalt Partnerskap. De möjligheter som finns för olika typer av ansökningar annonseras på ICLD:s hemsida.

## PROGRAMMETS UTFORMNING

Kommunala partnerskap kan erbjudas som ett individuellt partnerskap med en samarbetspartner internationellt eller där partnerskapet också ingår i ett tematiskt nätverk där ett flertal svenska kommuner med sina samarbetspartners deltar. De tematiska nätverken faciliteras av ICLD.

Nedan följer en beskrivning av programmet med en bild som illustrerar ett exempel på hur ett partnerskap kan organiseras. Innehållet i dessa olika faser kan utformas på olika sätt.



### **ANALYSFAS**

Komponenterna under analysfasen syftar till att möjliggöra för kommuner att i ett nästa steg ansöka om projekt- och styrgrupp. Kommunerna lägger grunderna för ett kommande partnerskap.

#### **Förberedelse**

Förberedelsen löper vanligtvis under ett år från beviljad ansökan/undertecknat avtal och finansieringen är anpassad för att medge två möten mellan parterna, ett i vardera land, för cirka fyra deltagare. Dock kan parterna själva bestämma antalet fysiska möten då de kanske vill göra fler resor men med färre deltagare. Deltagarna ska vara två politiker, företrädesvis en från oppositionen och en från majoriteten från båda parter och den utsedde samordnaren samt eventuellt ytterligare en person. Stöd för att genomföra en förberedelseaktivitet får endast sökas en gång per partnerskap.

Syftet med förberedelsen är att planera ett gemensamt projekt genom att parterna lär känna varandra och varandras kontext och situation, kartlägga gemensamma utmaningar och involvera målgruppen i projektplaneringen. Målet är en färdig projekt- och styrgruppsansökan för ett fullskaligt projekt med mål på organisations- och samhällsnivå. Under förberedelsen utses medlemmar i styr- och projektgrupp och en avsiktsförklaring, (letter of intent, LoI) undertecknas och bifogas ansökan.

Som stöd för probleminventering och projektplanering under förberedelsen finns ett projektplaneringsverktyg som är obligatoriskt att använda. Verktyget består av två delar. Under förberedelsen förväntas hela förberedelseteamet genomföra första delen i den egna organisationen och sedan diskutera resultaten med sin partner under ett partnerbesök. Därefter genomföra andra delen i den egna organisationen med hela förberedelseteamet och diskutera resultaten med sin partnerkommun under nästa partnerbesök.

Innan parterna ansöker om förberedelsen ska de första kontakterna ha tagits mellan de tilltänkta parterna och idéer om ett eventuellt samarbete ska ha diskuterats. Det kan ske exempelvis via digitala möten, mejl eller telefonsamtal. ICLD kan hjälpa till att förmedla kontakter till lämpliga samarbetspartners.



## Breddning

Medel för breddning kan sökas inom etablerade partnerskap, där parterna vill samarbeta inom ett nytt verksamhetsområde och med nya deltagare. Syftet med breddning är att lägga en grund för en gemensam och relevant projektplanering och projektansökan. Under breddning kommer parterna överens om huruvida den befintliga styrgruppen behöver utökas för att rymma någon ny person som är relevant för den nya aktiviteten. Bidraget ska normalt täcka kostnaderna för resor till båda parterna för fyra deltagare. En samordnare som ansvarar för kontakten med ICLD ska utses för breddning.

Breddning skiljer sig från förberedelse så till vida att den sker inom ett redan etablerat partnerskap, det vill säga mellan parter som redan har en styrgrupp. Om den politiska förankringen redan är etablerad kan deltagarna i breddning bestå enbart av tjänstepersoner. Det är också möjligt att ansöka om fler än en breddning. Breddning inom programmet kan pågå i upp till sex månader. I övrigt gäller samma arbetssätt med projektplaneringsverktyget som inom en Förberedelse, se ovan.

## IMPLEMENTERINGSFAS

Som längst kan ett projekt och styrgrupp pågå under tre år, men då inga aktiviteter eller utbetalningar får genomföras efter slutdatum för ICLD:s avtal med Sida kommer längden på projekten begränsas under de sista åren av en avtalsperiod. Nedan föreslås antal fysiska möten, dock kan parterna själva bestämma vilket behov det finns för fysiska möten, exempelvis kanske man vill göra fler resor men med färre personer. Ibland är det kanske inte nödvändigt att alla som ingår i projektgruppen reser utan några kanske deltar digitalt i stället.

## Styrgrupp

Parterna ska bilda en gemensam styrgrupp för partnerskapet. I denna styrgrupp ska företrädare för den politiska majoriteten och oppositionen (där politiskt valda företrädare för oppositionen finns) samt ledande tjänstepersoner från båda parter ingå. Undantag från denna regel ska förankras med och motiveras till ICLD. Varje part ska utse en samordnare som är anställd i kommunen/regionen, som också ska ingå i styrgruppen. Den svenske samordnaren har huvudansvaret för kontakten med ICLD.

Styrgruppens huvudsakliga uppgift är att styra och stötta partnerskapet. Genom att främst företrädare för såväl majoritet som opposition är representerade säkerställs långsiktigheten i samarbetet och en bred politisk förankring. De konkreta ansvarområdena för styrgruppen är:

- **Förankring och kontinuitet.** Löpande se till att partnerskapet har nödvändigt stöd i organisationen och bred förankring både bland politiker och tjänstepersoner.
- **Styrning:** Ansvara för och ge projektdeltagarna styrning, råd och stöd i projektgenomförandet så att det leder till demokratiutveckling i enlighet med målen. Gruppen ansvarar också för att bedömningar görs utifrån mål i Agenda 2030.
- **Kvalitetssäkring:** Följa upp projektets aktiviteter och resultat.
- **Rättighets-, jämställdhet- och miljö/klimatperspektiv.** Se till att rättighets-, jämställdhet, miljö- och klimatperspektiv genomsyrar alla delar av projektet.
- **Hållbarhet:** Säkra organisationens ”genomförandekapacitet” och fatta nödvändiga politiska beslut för att projektets resultat dokumenteras och implementeras i organisationen så resultaten består efter projektidens slut.

- **Spridning.** Främja effekt på samhällsnivå genom att tidigt i processen planera för hur projektets resultat kan spridas.

Styrgruppen är obligatorisk under tiden parterna bedriver projekt och kan leda och samordna flera projekt.

De som söker bidrag för ett Kommunalt Partnerskap ska ingå ett samarbetsavtal (memorandum of understanding, MoU) som ska bifogas ansökan om styrgrupp.

Under projekttiden ska möten genomföras i båda länder, i Sverige och hos den internationella samarbetspartnern och minnesanteckningar ska föras under mötena. Möten kan också genomföras digitalt. Styrgrupper uppmuntras att bjuda in deltagare från projektgruppen, exempelvis representanter från civilsamhällesorganisationer, experter eller andra relevanta deltagare.

### Projekt

Projektförslagen ska utgå från det arbete som gjorts under förberedelsen eller breddning där resultaten från ICLD:s projektplaneringsverktyg utgör del av projektansökan. Projektet ska utgå från ett problem eller ett utvecklingsbehov på institutionell nivå inom parternas verksamheter samt syfta till välfungerande och demokratiska lokala och regionala politiskt styrda organisationer där medborgarna ges möjlighet till inflytande i lokala och regionala politiska processer.

I varje projektansökan ska anges för vem förändring ska ske, vilken organisatorisk kapacitet och beredskap som då behöver stärkas samt mål på dessa områden, vilka aktiviteter som ska genomföras och hur resultat ska följas upp. Slutligen ska projektplanen redogöra för vilka deltagare som ska ingå i projektet och vilket lärande som kan ske mellan parterna samt genom vilka metoder.

Samarbetsparterna kan ansöka om medel för flera projekt samtidigt.

Parterna ska underteckna en avsiktsförklaring, (letter of intent, LoI) tillsammans som ska bifogas ansökan.

### Flerpartssamarbete

I vissa fall kan det vara värdefullt att en eller flera svenska parter och/eller en eller flera parter i samarbetsländerna bildar en styrgrupp och driver ett projekt gemensamt. Ett flerpartssamarbete innebär alltid att tre eller fler parter är involverade. Det gäller till exempel när liknande prioriteringar finns hos flera parter, där samverkansfördelar finns, där problem inte stannar vid lokal- eller regionalgränserna eller där flera mindre aktörer stödjer varandra. Då finns en möjlighet att söka flerpartssamarbeten. Ramar för dessa utarbetas i samråd med ICLD, men normalt ska de följa de riktlinjer som gäller för övriga delar i programmet, se ovan. Samtliga parter ska finnas representerade i styrgruppen med politiker från majoritet och opposition (där politiskt valda företrädare för oppositionen finns) samt en samordnare per part. En av de svenska parterna ska utses som huvudansvarig för kontakten med ICLD. Budget för dessa typer av partnerskap utarbetas i samråd med ICLD.

### Spridning

Medel kan sökas för att sprida information om goda exempel på nya arbetssätt, metoder m.m. som bidragit till utveckling av lokal demokrati genom Kommunalt Partnerskap. Deltagarna från kommuner och regioner är programmets främsta kunskapsbärare och syftet med komponenten är att

dela exempelvis nya arbetssätt, metoder eller den kunskap som parterna förvärvat inom programmet. Ansökan kan göras både under pågående projekt eller efter att dessa avslutats. Exempel på aktiviteter för att sprida information kan vara sammankomster med t.ex. kommunförbund och andra kommuner än de som ingått i partnerskapet i den internationella samarbetspartens land. Aktiviteter som finansieras inom denna komponent ersätter inte det arbete med spridning och kommunikation som ska ske inom varje projekt. De huvudsakliga målgrupperna för informationsspridningen är andra lokala och regionala politiskt styrda organisationer i den internationella samarbetspartens land och kommunförbund. Spridning inom programmet kan pågå i upp till sex månader. Kommuner kan också meddela behov av faciliterat stöd från ICLD. Detta görs inte genom ansökan utan ICLD tillhandahåller då detta stöd i mån av ekonomiska- och personella resurser.

## DELTAGANDE OCH FINANSIERING

### Vilka aktörer kan ansöka om finansiering från ICLD

Sveriges kommuner, regioner, kommundels- eller stadsdelsnämnder, kommunalförbund, regionförbund, gemensam nämnd, kommunala samverkansorganisationer, till exempel kommunförbund, kan ansöka om medel för kommunala partnerskap tillsammans med motsvarande organisationer hos en internationell samarbetspartner.

Om den internationella samarbetspartnern har en annan organisering av ansvar och utförande av samhällsservice än i Sverige kan ett kommunalt partnerskap ändå vara fruktbart mellan en svensk lokal eller regional politiskt styrd organisation och den organisation som är ansvarig i det andra landet. Parterna behöver därmed inte representera samma lokala nivå.

Det är möjligt för flera svenska och/eller internationella kommuner att delta i ett och samma partnerskap under förutsättning att en av de svenska parterna är ansvarig, se vidare information under rubriken **Flerpartssamarbeten**.

Vid behov kan finansiering av insatser ske för kommunen/regionens räkning, direkt av ICLD, utan att medel först förmedlas till kommunen/regionen.

### Deltagare

Då kommunalt partnerskap syftar till fattigdomsbekämpning genom stärkt organisatorisk kapacitet att arbeta med demokratiutveckling på lokal nivå, måste politiker och tjänstepersoner från respektive lokala organisation ingå. Medlemmarna i gruppen ska inkludera individer som har olika kopplingar till det problem som projektet syftar till att lösa. Mångfalden av erfarenheter är en viktig resurs för att utveckla en effektiv handlingsplan för att arbeta med det valda problemet. Projektledare och samordnare måste vara anställda i kommunen/regionen. Deltagare behöver ha mandat och lämpliga kvalifikationer för att på bästa sätt bidra till projektet. Parterna ombeds motivera urvalet av varje deltagare i ansökan. Val av deltagare ska eftersträva att gruppen består av hälften kvinnor och hälften män.

Personer utanför nämnda organisationer kan med fördel medverka i projektgruppen eftersom de kan bidra till att säkerställa en bred förankring i lokalsamhället. Exempel på sådana är personer från; civilsamhällesorganisationer, högskolor och universitet, det lokala näringslivet, statlig verksamhet, till exempel den lokala polisen eller arbetsförmedlingen samt elever och studenter. Ersättning för dessa

personers resa och uppehälle kan i vissa fall utgå till ett begränsat antal personer. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår inte.

Inga deltagare får bytas ut (i jämförelse med ansökan) i någon komponent utan att först förankra och motivera förändringen med ICLD. ICLD ska godkänna förändringen skriftligt till regionen/kommunen innan förändringen får genomföras. Det är inte tillåtet för anhöriga att medfölja deltagarna i programmet.

### **Finansiering och antikorrupktion**

Beviljade medel betalas i förskott till den svenska partnern i samband med att ansökan godkänts. Förskottsbetalningarna görs sedan enligt avtal mot medelsbehov allteftersom redovisningar och uppdaterade aktivitetsplaner godkänts. Projekten ska redovisas med revisionsintyg. Eventuella överblivna medel återbetalas till ICLD. Därmed blir den svenska partnern ansvarig för den ekonomiska fördelningen av medel mellan parterna och för den ekonomiska redovisningen. Aktiviteter som påbörjats eller genomförts innan medlen beviljats kommer inte att ersättas. ICLD har möjlighet att facilitera och finansiera aktiviteter som stödjer partnerskapen, exempelvis om kommuner önskar och har behov av något som bidrar till att de bättre uppnår sina mål.

Inom programmet skapas kunskaps- och erfarenhetsutbyten vilket möjliggörs genom finansiering av ICLD/Sida. ICLD tecknar avtal med den svenska kommunen som förbinder sig att följa de narrativa- och ekonomiska riktlinjerna för programmet. I ansökan motiveras skälen till varje deltagares medverkan och roll kopplat till de mål som ska uppnås. Vid ansökningstillfället ska den svenska partens interna dokument avseende antikorrupktionsarbete, exempelvis antikorrupktionspolicy, bifogas ansökan. Ytterligare ska samtliga som deltar i någon av komponenterna i programmet underteckna ICLD:s Uppförandekod (Code of Conduct).

## **RAPPORTERING OCH BEDÖMNING**

### **Rapportering kommuner**

Förberedelse, styrgrupp, projekt, breddning eller spridning redovisas årsvis till ICLD. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för såväl vilka resultat som uppnåtts samt en ekonomisk redovisning.

Redovisningen måste följa mallen för rapportering av Kommunalt Partnerskap.

I resultatredovisningen ska de uppnådda resultaten stämmas av mot de angivna målen i ansökan. I den ekonomiska redovisningen ska faktiska kostnader anges och styrkas. Den svenska samarbetspartnern ansvarar särskilt för den ekonomiska redovisningen. I samband med redovisningen uppdaterar kommunerna sin aktivitetsplan för det kommande året och lämnar in till ICLD.

Redovisningarna ska granskas av en auktoriserad revisor och följa ICLD:s anvisning för revisorer och ICLD:s budgetriktlinjer. Granskningen ska utföras enligt god revisionsred och revisorn ska uttala sig i enlighet med tillämplig standard för närallgigande tjänster, ISRS 4400, huruvida den finansiella redovisningen är i överensstämmelse med kommunens bokföring samt avtalad budget. En rapport över utförd revision ska sändas in tillsammans med redovisningarna av förberedelsen, styrgruppen, projekt, breddning eller spridning.

När ICLD godkänt redovisningen kommer ICLD stämma av förskotterat belopp mot faktiska kostnader upp till det beslutade maxbeloppet. Medel som inte utnyttjats ska återbetalas till ICLD.

Anvisningarna för rapportering av Kommunalt Partnerskap ska vara väl kända av parterna innan förberedelse, styrgrupp, projekt, breddning och spridning, inleds.

Som regel fattas vanligtvis inga beslut om finansiering av aktiviteter i en ny ansökan förrän någon form av resultatredovisningar och/eller slutrapporter har inkommit och godkänts.

### **ICLD:s resultatrapportering**

I början av samarbetet kommer ICLD ta fram en baseline för respektive samarbete i syfte att möjliggöra resultatuppföljning på deltagar- organisations- och samhällsnivå, se sidan 4. Motsvarande mätning görs vid projektslut för att synliggöra resultaten. ICLD kommer också att genomföra mätningar av kunskap på individuell nivå vid början och slutet av ett samarbete.

### **BEDÖMNINGS- OCH BESLUTSPROCESS**

ICLD bedömer ansökningar, kvalitetssäkrar handläggningen och lägger förslag till beslut. Efter handläggning och bedömning utifrån fastställda bedömningskriterier tas förslag till beslut fram. Styrelsen beslutar om ramtilldelning och därefter generalsekreteraren om varje enskild ansökan.

ICLD genomför utlysningar där kommunerna får information om vilka komponenter som är möjliga att söka under det kommande året samt datum för beslut. Kommunerna kan lämna in ansöka till programmet när som helst under året men beslut fattas samlat vid två till tre tillfällen de år som utlysningar görs. ICLD gör strategiska överväganden inför fördelningen av tillgängliga medel. Prioriteringsgrunder för de strategiska övervägandena kan vara geografiska, tematiska, röra en aktuell utmaning eller en övergripande målsättning. Samverkan med ICLD:s enheter för internationella utbildningsprogram (ITP) och Kunskapscentrum (KC) samt SKR och SALAR-International görs alltid. Beviljande av ansökningar görs i konkurrens om tillgängliga medel samt under förutsättning att ICLD beviljats medel från Sida.

Inga beslut om beviljande av medel får fattas som innebär att aktiviteter eller utbetalningar genomförs efter slutdatum för ICLD:s avtal med Sida. Därmed skulle möjligheter till ansökan om vissa komponenter kunna begränsas under de sista åren av en avtalsperiod.

### **Bedömningsgrund**

ICLD kontrollerar att alla formella krav är uppfyllda enligt instruktionen i ansökningsblanketten och riktlinjerna för programmet. ICLD:s kvalitetsbedömning av en ansökan görs utifrån relevans, genomförbarhet och uthållighet.

Viktiga kriterier för Sida är att allt svenskt bistånd genomsyras av följande fem perspektiv: fattigdomsperspektivet, rättighetsperspektivet, konfliktperspektivet, jämställdhetsperspektivet samt miljö- och klimatperspektivet. ICLD kommer att göra prioriteringar utifrån ekonomiska förutsättningar och prioriterade länder.

De viktigaste kriterierna för att en ansökan ska kunna beviljas är att den:

- leder till ökad lokal demokrati utifrån ökad delaktighet, jämlikhet, transparens och/eller ansvarsutkrävande, och därmed bidrar till minskning av multidimensionell fattigdom i samarbetslandet
- rör en utmaning eller ett problem på organisatorisk nivå
- främjar jämställdhet, miljö och klimat och mänskliga rättigheter
- gagnar båda parterna i projektet
- eftersträvar samordning med andra insatser i syfte att kraftsamla och fördjupa arbetet med lokal demokratiutveckling

De viktigaste kriterierna vid bedömning av projektplaneringen är att:

- projektförslaget relaterar till en tydlig problembild
- projektet är konkret och kan ge bestående resultat
- projektförslaget är realistiskt och genomförbart inom projekttiden
- aktivitetsplanen är kopplad till målen
- det finns en plan för uppföljning med indikatorer kopplade till målen
- risker har beaktats och det finns en plan för spridning av projektets effekter

### **Beslutsprocess**

Så snart en ansökan om förberedelse, projekt, styrgrupp, spridning eller breddning inkommer handläggs denna av ICLD. Vid handläggningen kontrolleras att alla formella krav är uppfyllda enligt ansökningsinstruktionen i ansökningsblanketten och riktlinjerna för programmet. Bedömningar och kvalitetssäkring görs enligt särskilt uppsatta bedömningskriterier. Förslag till beslut om att godkänna eller avslå ansökningar om medel tas fram i samråd med representanter från ICLD:s enheter kunskapscentrum och ITP. Ytterligare expertis inhämtas från svenska ambassader och/eller andra relevanta aktörer. Expertisen inhämtas utifrån specifika frågor.

### **Partnerskapsråd**

ICLD:s enhet för kommunala partnerskap bereder och sammanställer de ansökningar om kommunala partnerskap som inkommit och lämnar förslag till beslut om att godkänna eller avslå ansökningar om medel. Förslaget utgör underlag för samråd med ett särskilt sammansatt råd. I underlaget framgår en motivering för varje enskilt fall. ICLD kan med rådet ta upp strategiska överväganden och prioriteringar. Rådet har möjlighet att ställa frågor och ge rekommendationer till beslutsförslagen. Rådet utgörs av fyra ledamöter, varav ICLD tillsätter ordförande och en ledamot och SKR två ledamöter. Föredragande i rådet är ansvariga projekthandläggare.

Justeringar av underlagen utifrån inkomna råd genomförs och slutligt förslag till beslut om att godkänna eller avslå ansökan om medel samt ett underlag med motivering till beslut i varje enskilt fall tas fram.

### **Styrelsen**

Styrelsen beslutar om den finansiella ramen och strategisk inriktning efter att kansliet har sammanställt rekommendationer samt ekonomiskt underlag. Styrelsens beslut görs per capsulam och ska fastställas av styrelsen vid nästkommande styrelsemöte.

### **Generalsekreteraren**

Fastställer förslag till beslut för varje enskild ansökan.

Informerar skriftligen samordnarna i de ansökande svenska organisationerna om besluten och översänder avtal. Samordnarna ansvarar sedan för att delge besluten till den internationella samarbetspartnern. ICLD skickar kopia av besluten tillsammans med sammanfattningar av ansökningar till Sveriges ambassader i berörda samarbetsländer och/eller andra samarbetspartners och aktörer som ICLD bedömer som relevanta.

I samband med ICLD:s ordinarie årsrapport informeras Sida om fattade beslut.

### **Förenklad beslutsprocess vid ansökan om förberedelse**

Utöver ovan beskrivna beslutsprocess finns också möjlighet att löpande fatta beslut avseende ansökningar av medel för s.k. förberedelse enligt beskrivningen nedan.

Inga beslut om beviljande av medel får fattas som innebär att aktiviteter eller utbetalningar genomförs efter slutdatum för ICLD:s avtal med Sida. Därmed kommer möjligheter till ansökan om vissa komponenter sannolikt begränsas under de sista åren av en avtalsperiod.

- Så snart en ansökan om förberedelse inkommer tar ICLD:s enhet för kommunala partnerskap fram förslag till beslut om att godkänna eller avslå ansökan om medel samt ett underlag med motivering till beslut i varje enskilt fall till generalsekreteraren.
- Generalsekreteraren beslutar om varje enskild ansökan om förberedelse, och därefter fastställer styrelseordföranden beslutet om tilldelning av medel. Beslutet ska anmälas till styrelsen vid nästkommande styrelsemöte.
- Generalsekreteraren informerar skriftligen samordnarna i de ansökande svenska organisationerna om besluten och översänder avtal. Samordnarna ansvarar sedan för att delge besluten till den internationella samarbetspartnern. ICLD skickar kopia av besluten tillsammans med sammanfattningar av ansökningar till Sveriges ambassader i berörda samarbetsländer och/eller andra samarbetspartners och aktörer som ICLD bedömer som relevanta.
- I samband med ICLD:s ordinarie årsrapport informeras Sida om fattade beslut.

### **ÖVRIGT**

Ansökan, redovisning och budget ska skrivas på engelska. Undantag kan göras om den internationella samarbetspartnern inte är engelsktalande och översättningar görs från svenska till aktuellt språk. Ansökan och redovisning görs digitalt via ICLD:s hemsida – [www.icld.se](http://www.icld.se) – där anvisningar och information om obligatoriska bilagor samt datum för ansökningsperioder återfinns.

För frågor om ansökningsprocessen kontakta:

E-post: [partnership@icld.se](mailto:partnership@icld.se)



## BUDGETRIKTLINJER

Medverkan i programmet Kommunalt Partnerskap medför inga kostnader för den svenska samarbetspartnern. Medel från Sida finansierar samtliga utgifter för samarbeten inom programmet Kommunalt Partnerskap såsom resekostnader, inklusive transferkostnader, kost och logi, tolk- och revisionskostnader och arbetskostnader för deltagarna från svenska lokala och regionala politiskt styrda organ. Enligt svensk lagstiftning är det inte möjligt att bedriva internationellt utvecklingssamarbete med kommunala skattemedel. Den internationella samarbetspartnern bidrar med sin arbetstid. Om parterna har möjlighet bidrar båda parter också med tillhandahållande av lokaler och lokala transporter.

Budgeten ska följa ICLD:s budgetanvisningar och upprättas enligt ICLD:s mall.

De kostnader som finansieras genom programmet är relaterade till de arbetsaktiviteter som ska genomföras. Om parterna i samband med vistelse i Sverige eller i något av de länder som är möjliga att samarbeta med inom programmet, väljer att stanna ytterligare dygn än de som åtgår till arbetsaktiviteter, bekostas inte kost, logi eller kostnader för aktiviteter av programmedel. Inte heller kostnader för lön eller traktamenten finansieras av programmedel vid förlängning av vistelsen. Förlängning av tjänsteresan får inte heller medföra högre reskostnader. I de fall partnerskapet genomförs i ett av UD:s definierade riskområden kan kostnader för säkerhetsutbildning falla inom ramen för riktlinjerna.

**Kostnader som inte nämns i dessa riktlinjer och som av olika skäl kan uppstå finansieras inte genom programmet.**

### **Förberedelse för kommunalt partnerskap:**

Europa: Max 240 000 kr

Afrika/Latinamerika/Asien: Max 300 000 kr

### **Förberedelse för kommunalt partnerskap, flerpartssamarbete:**

Europa: Riktpunkt 300 000 kr

Afrika/Latinamerika/Asien: Riktpunkt 360 000 kr

Budgetnivån utarbetas i samråd med ICLD.

### **Styrgrupp, två parter:**

Europa: Max 300 000 kr per år

Afrika/Latinamerika/Asien: Max 350 000 kr per år

### **Styrgrupp, flerpartssamarbete:**

Europa: Riktpunkt 400 000 kr per år

Afrika/Latinamerika/Asien: Riktpunkt 430 000 kr per år

Budgetnivån utarbetas i samråd med ICLD.

### **Projekt:**

Europa: Max 450 000 kr per år

Afrika/Latinamerika/Asien: Max 500 000 kr per år



**Flerpartssamarbete:**

Europa: Rikt punkt 600 000 kr per år

Afrika/Latinamerika/Asien: Rikt punkt 650 000 kr per år

Budgetnivån utarbetas i samråd med ICLD.

**Breddning:**

Europa: Max 240 000 kr

Afrika/Latinamerika/Asien: Max 300 000 kr

**Breddning, flerpartssamarbete:**

Europa: Rikt punkt 300 000 kr

Afrika/Latinamerika/Asien: Rikt punkt 360 000 kr

Budgetnivån utarbetas i samråd med ICLD.

**Spridning:**

Max 100 000 kr.

## KOSTNADER SOM KAN ERSÄTTAS

### Lönekompensation/arvoden

- Ersättning för svensk kommunpersonal d.v.s. kommunanställd person (baserad på faktisk lön och sociala avgifter). Högsta beloppet som kan betalas ut är 5200 kr/dag.

### Omkostnader

- Experter, konsulter och internationella mentorer som anlitas av svenska kommuner eller av ICLD för uppdrag i Sverige och i den internationella samarbetspartens land. Högsta belopp som betalas ut är 6 400 kr/dag. Kostnaden för experter kan max uppgå till 15 % av den totala projektbudgeten. Anlitande av konsulter/expertter ska motiveras i projektansökan, bl.a. genom att beskriva deras roll och betydelse för projektets genomförande.
- Kostnader för revision. Revisor ska vara auktoriserad revisor. Som lägst ska 10 000 kr budgeteras. Högre kostnad kan godkännas.
- Resor  
**Utrikesresor:** Full ersättning för resor i ekonomi-/turistklass för båda parter. ICLD gör en bedömning av det sökta beloppet från fall till fall.

**Lokala resor inom båda länder:** Full ersättning med det billigaste tillgängliga transportmedlet i de fall inte andra möjligheter finns. Behovet ska motiveras i ansökan.

Möjlighet till ersättning för kostnader för **miljökompensation** i samband med flygresor finns, max 500 kr per person och resa (avser tur och retur).

- Logi och måltider (alkoholfri dryck)

**Inom Sverige för internationella deltagare:** Ersättning upp till högst 2 000 kr/person/dag (faktisk kostnad skall redovisas).

**I den internationella samarbetspartens land för svenska deltagare:** Full ersättning för logi med acceptabel turiststandard (faktisk kostnad skall redovisas) samt traktamente. Med acceptabel turiststandard avses enklare hotell/rum som uppfyller kommunens säkerhetskrav. ICLD använder sig aldrig av femstjärniga hotell. I samband med ICLD:s utbildningsinsatser beslutas belopp i samråd med ICLD.

Skatteverkets rekommenderade belopp per dag för skattefritt traktamente:  
[www.skatteverket.se](http://www.skatteverket.se)

- **Tolkar**  
Ersättning kan endast erhållas om det i ansökan framgår att tjänsten inte kan tillhandahållas på annat sätt.  
Svenska tolkar/översättare i Sverige: Högst 5 600 kr/dag.  
  
Tolk som medföljer en delegation på besök i Sverige: Högst 2 000 kr/dag.  
Svensk tolk som medföljer en delegation till den internationella samarbetspartens land: Högst 2 000 kr/dag.  
  
Lokal tolk som bistår svenska deltagare i den internationella samarbetspartens land: Högst 2 000 kr/dag.
- Utgifter för visum samt eventuella kostnader i samband med ansökan om visum: För båda parter.
- Utgifter för deltagares försäkring i Sverige. Högst 150 kr/dag.
- Nödvändiga vaccinationer, för båda parter. Obligatoriska tester i samband med in och utresa mellan olika länder, för båda parter.
- Kommunikation (till exempel kostnad för telefon, SIM-kort och porto): Schablonbidrag 1100 kr/år.
- **Utrustning och material**  
I ansökan och dess budget ska det motiveras och tydligt framgå vilken utrustning och material som ska köpas in, eller vilket material som ska utarbetas.  
Inköp av smärre utrustning och material, eller tryck av material: Maxbeloppet är 15 % av den totala projektbudgeten per år. Exempel på kostnader kan vara framtagning av en informationsfolder, tryck av rapporter, eller inköp av utrustning/material som är nödvändiga för projektets genomförande. I ansökan ska också framgå på vilket sätt det säkerställs att exempelvis utrustning/material tillhör kommunen.
- Lokal- och konferenskostnader

Om någon av parterna inte har möjlighet att tillhandahålla lokaler kan en mindre ersättning för hyra av lokal utgå vid exempelvis workshops eller konferenser. Ytterligare kan medel för lättare förtäring i samband med aktiviteten ingå i denna post.

- Oförutsedda händelser  
Alla projektansökningar måste anslå minst 2 % av den totala projektbudgeten för oförutsedda kostnader.

#### **Kostnader i samband med utbildningar arrangerade av ICLD**

ICLD har möjlighet att facilitera och finansiera aktiviteter som stödjer partnerskapen, exempelvis då kommuner efterfrågar det och har behov som bidrar till att de bättre uppnår sina mål. I samband med att ICLD arrangerar utbildningar och/eller workshops krävs ibland anläggningar som har kapacitet att erbjuda facilitering och teknik för större grupper. Den typen av anläggningar kan i vissa fall vara dyrare avseende kost och logi varför kostnaderna utöver ovan nämnda ekonomiska ramar kan godkännas av ICLD. I de fall som detta finansieras genom partnerskapets egen budget ska godkännande göras skriftligt från ICLD.